

התועלת של קורסי הכנה לבחינה הפסיכומטרית בהשוואה להכנה עצמית

שצמן קרן ואורן כרמל

המרכז הארצי לבחינות ולהערכה

תמצית

השאלה העומדת במרכזו של דו"ח זה, היא מהי התועלת שניתן להפיק מקורסי הכנה לקראת מבחן הכניסה הפסיכומטרי לאוניברסיטאות (מכפ"ל), בהשוואה לתועלת שניתן להפיק מהכנה עצמית, בעזרת ספר. אוכלוסיית המחקר הם 5,725 נבחרים שנבחנו פעמיים בתקופה שבין דצמבר 1993 ואפריל 1996, והתכוננו לשתי הבחינות בעזרת קורס או ספר. הנבחרים אותרו במאגר הנתונים של המרכז הארצי לבחינות ולהערכה וחולקו ל-4 קבוצות על-פי שיטת ההכנה בה נקטו לפני כל בחינה: ספר-ספר, ספר-קורס, קורס-ספר וקורס-קורס. המשתנה התלוי במחקר הוא השיפור בציון, שחושב כהפרש בין ציוני שתי הבחינות. השיפור הממוצע המירבי הושג בקבוצת ספר-קורס 47 – נקודות. השיפור הממוצע בקבוצת קורס-קורס היה 38 נקודות; בקבוצת ספר-ספר 33 נקודות ובקבוצת קורס-ספר 30 – נקודות. ניתוח שונות משותפת, העלה כי סוג ההכנה לקראת כל בחינה והציון הפסיכומטרי של הנבחן בבחינה הראשונה, מסבירים רק 3.5% מהשונות הכללית בשיפור בציונים. בעזרת השיפור הממוצע המתקן עבור היכולת התחילית, ניתן היה לאמוד, על-ידי השוואות זוגיות, את תרומת הקורס כאמצעי הכנה, מעבר לתרומת ההכנה העצמית, בהנחה שהנבחנים בקבוצות ההכנה השונות, אינם נבדלים מהותית ביכולת שלהם להפיק תועלת מדרכי הכנה שונות. התוצאות של ההשוואות הן כדלקמן: התועלת השולית שיש להתכוננות בעזרת קורס לפני בחינה ראשונה - הינה בסדר גודל שבין 5 ל-9 נקודות, ולפני בחינה שניה 7 – עד 11 נקודות. זאת – בקרב הנבחרים החוזרים. כמו כן, ניתן אמדן לאפקט השיפור של הקורסים על הנבחרים לראשונה, בנייתוח שבנספח מס' 1. מניתוח זה עולה, כי בקרב הנבחרים לראשונה, אין אפקט שולי להכנה באמצעות קורס.